

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 1224

гр. Б. 21.12.2022 г.

ОКРЪЖЕН СЪД – Б. ПЪРВИ ВЪЗЗИВЕН ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ,
в закрито заседание на двадесет и първи декември през две хиляди двадесет и
втора година в следния състав:

Председател: Катя Белъова

Членове: Лилия Масева
 Анета Илинска

като разгледа докладваното от Анета Илинска Въззивно частно гражданско
дело № 20221200500804 по описа за 2022 година

и за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по чл. 413, ал. 2 във вр. с чл. 279 във вр. с чл. 278, ал. 1 и сл. от ГПК.

Образувано е по частна жалба от „П.К.Б“ ЕООД, с ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: гр. С., бул. „Б.“ № 49, бл.53 Е, вх. В, представлявано от С. Н. Н. Ц.Г.С, Я. К. Ч. - управители, чрез пълномощника юрисконсулт Р. И. срещу Разпореждане № 2288/27.08.2022 г. на Районен съд – Б. постановено по ч. гр. д. № 1795 по описа на съда за 2022 г., с което първоинстанционният съд е отхвърлил подаденото заявление срещу длъжника С. А. С., ЕГН ***, с настоящ адрес: гр. Б. ул. А. № 8А, ет. 4, ап. 18, в частта, в която се иска издаване на заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 410 ГПК за сумата от **109,20** лева (сто и девет лева и двадесет стотинки) - неплатено договорно възнаграждение, дължимо за периода от 20.11.2021г. до 20.02.2022 г.

В жалбата се твърди, че разпореждането на първоинстанционния съд е неправилно и необосновано. Счита се, че съдът е ограничил постигането на основните цели на заповедното производство и е възпрепятствал възможността на кредитора да претендира ликвидно и изискуемо вземане в цялост и впоследствие да се прецени дали това вземане е спорно или не. Посочва се, че формирането от съда на извод за нищожност в условията на едностранно и формално производство, без на заявителя да е дадена възможност да обоснове и докаже индивидуално договаряне на процесните клаузи. Изложени са доводи, че процесната клауза не е нищожна като противоречаща на добрите нрави. Твърди се, че потребителят е имал възможност да се запознае с параметрите на договора и с полагането на

подпис се е съгласил с тях. Изтъква, че когато се изследва въпросът за справедливия размер на договорната лихва, следва да се отчете характерът на договора, неговата цел, задължението на кредитодателя да предостави договорената сума в уговорения срок и възможността потребителя да я върне разсрочено и на вноски, макар и с лихва, както и други фактори като - рискът, който поема кредиторът, бързото отпускане и усвояване на кредита, без да са необходими дългосрочни преговори, без да е необходимо заемателят да предоставя голям брой документация, без да е задължително необходимо да се предостави обезпечение по кредита, било то вещно или лично, без да са налице завишени изисквания относно доходите на клиента, за да бъде одобрено искането му за кредит, както и за отпускането на същия. Твърди, че тези, както и редица други фактори оказват влияние върху отношенията между страните и клаузите, които уговарят помежду си. Излага, че към момента, предвиден за плащане на вноските, включващи и възнаградителната лихва, размерът на законната лихва е бил 10 %, а петкратния ѝ размер - 50 %. т. е. в конкретния случай ГПР не надхвърля петкратния размер на законната лихва по просрочени вземания за целия период на кредита, следователно не е налице нарушение на законовото изискване, както и на добрите нрави, като уговореният размер на "оскъпяване" на заетите парични средства не противоречи на добрите нрави, защото не злепоставя интереса на икономически по-слабата страна в облигационното отношение.

Счита за незаконосъобразни и съответно неправилни изводите на съда, че лихвеният процент противоречи на добрите нрави. След като законодателят изрично е определил лимит на ГПР и изрично е посочил, че в него се включват и лихвите по кредита и при положение, че това ограничение е спазено по процесния договор, не може да се прави тълкуване, с което да се отрича установеното по законов ред положение, като обратното би означавало да се приеме, че спазвайки законовите разпоредби, кредиторът е сключил договор, който противоречи на добрите нрави.

Прави искане атакуваното разпореждане в отхвърлителната му част да бъде отменено и да бъде уважено искането, касаещо договорна лихва.

Желае да му бъдат присъдени сторените разноски във въззивното производство.

На основание чл. 413, ал. 2 от ГПК препис от частната жалба не е бил изпращан на длъжника.

Съдът, като взе предвид оплакванията в частната жалба и като съобрази събраните по делото доказателства, намира следното от фактическа и правна страна:

При служебна проверка за допустимост и редовност на частната жалба, настоящият съдебен състав намира, че същата е подадена в законоустановения срок срещу подлежащ на обжалване акт от легитимирано

за това лице, поради което е допустима. Същата отговаря на изискванията на чл. 275, ал. 2 от ГПК, във връзка с чл. 260, т. 1, 2, 4 и 7 от ГПК и чл. 261 от ГПК.

Съгласно чл. 278, ал. 4, вр. чл. 269, ал. 1, изр. 1 от ГПК, въззивният съд се произнася служебно по валидността на разпореждането, а по допустимостта – в обжалваната му част. Според чл. 278, ал. 2 от ГПК ако отмени обжалваното разпореждане съдът сам решава въпроса по жалбата.

Разгледана по същество, частната жалба е основателна.

Настоящата инстанция, като съобрази оплакванията в жалбата и приложеното ч. гр. д. по описа на Районен съд – Б. намира за установено следното:

Производството е образувано по заявление за издаване на заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 410 ГПК, депозирано от заявителя „П.К.Б“ ЕООД срещу длъжника С. А. С., ЕГН *** длъжника С. А. С., ЕГН *** , с настоящ адрес: гр. Б. ул. А. № 8А, ет. 4, ап. 18, за следните суми:

- сумата от 743,85 лева (седемстотин четиридесет и три лева и осемдесет и пет стотинки) - главница,
- сумата от 109,20 лева (сто и девет лева и двадесет стотинки) - неплатено договорно възнаграждение, дължимо за периода от 20.11.2021г. до 20.02.2022 г.,
- сумата от 150,00 лева (сто и петдесет лева) - неплатено възнаграждение за закупена и ползвана услуга Фаст дължимо до 20.02.2022 година,
- сумата от 450,00 лева (четиристотин и петдесет лева)- неплатено възнаграждение за закупена услуга Флекси дължимо до 20.02.2022 година,
- сумата от 33,45 лева (тридесет и три лева и четиридесет и пет стотинки) - законна лихва за периода от 20.02.2022 г. (дата на изтичане на погасителния план) до 28.07.2021 г., за неизпълнено задължение по Договор за потребителски кредит № *** от 15.01.2020 г., сключен между “П.К.Б” ЕООД и С. А. С., и законна лихва от датата на подаване на заявлението по чл. 410 от ГПК - 29.07.2022 г. до изплащане на вземането, както и разноските по делото.

В обстоятелствената част на заявлението е посочено, че вземанията произтичат от Договор за потребителски кредит № *** от 15.01.2020 г. и ОУ към него, сключен между заявителя и длъжника.

Заявителят е представил копие от Договор за потребителски кредит № *** от 15.01.2020 г. и погасителен план към договора.

Заповедният съд е издал Заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 410 ГПК за следните суми:

- сумата от 743,85 лева (седемстотин четиридесет и три лева и осемдесет и пет стотинки) - главница,
- сумата от 33,45 лева (тридесет и три лева и четиридесет и пет

стотинки) - - законна лихва за периода от 20.02.2022 г. (дата на изтичане на погасителния план) до 28.07.2021 г., за неизпълнено задължение по Договор за потребителски кредит № *** от 15.01.2020 г., сключен между "П.К.Б" ЕООД и С. А. С., ведно със законна лихва върху главницата считано от датата на подаване на заявлението по чл. 410 от ГПК - 29.07.2022 г. до изплащане на вземането, както и сумата от 15,55 лева (петнадесет лева и петдесет и пет стотинки)- разноски за заплатена държавна такса и 26,15 лева (двадесет и шест лева и петнадесет стотинки) - юрисконсултско възнаграждение.

С обжалваното разпореждане, заповедният съд е отхвърлил заявлението в частта, в която се иска издаване на заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 410 ГПК за следните суми:

- сумата от 109,20 лева (сто и девет лева и двадесет стотинки) - неплатено договорно възнаграждение, дължимо за периода от 20.11.2021г. до 20.02.2022 г.,

- сумата от 150,00 лева (сто и петдесет лева) - неплатено възнаграждение за закупена и ползвана услуга Фаст дължимо до 20.02.2022 година,

- сумата от 450,00 лева (четиристотин и петдесет лева)- неплатено възнаграждение за закупена услуга Флекси дължимо до 20.02.2022 година, за неизпълнено задължение по Договор за потребителски кредит № *** от 15.01.2020 г., сключен между "П.К.Б" ЕООД и С. А. С..

Разпореждането се обжалва само в отхвърлителната част относно сумата от 109,20 лева (сто и девет лева и двадесет стотинки) - неплатено договорно възнаграждение, дължимо за периода от 20.11.2021г. до 20.02.2022 г..

В мотивите си заповедният съд е приел, че клаузите, според които се дължи договорна лихва са нищожни, като противоречащи на добрите нрави. Плащането на лихва, доближаващ половината от главницата, е в разрез с принципа на справедливост и добросъвестност в гражданските и търговски отношения, което в разглеждания казус води единствено до неоправдано облагодетелстване на кредитора за сметка на длъжника. Приел, че максималният размер на възнаградителна лихва, до който съглашението за плащане е действително съобразно практиката на ВКС, е ако тя не надвишава с повече от три пъти законната лихва (а за обезпечени кредити - двукратния размер на законната лихва). Съгласно ПМС за определяне размера на законната лихва по просрочени парични задължения, годишният размер на законната лихва за просрочени задължения, за задължения в левове е основният лихвен процент на Българската народна банка, в сила от 1 януари, съответно от 1 юли, на текущата година плюс 10 процента. Основния лихвен процент на Българската народна банка от 01.03.2020 г. е в размер на 0,00%, т.е. законната лихва е в размер до 10,00%. В този случай договорната лихва не може да надвишава според РС трикратния размер, т.е. 30,00 % годишна лихва. В случая договорената между страните годишна лихва била размер 41 % и надхвърляла така установения праг, поради което уговорката

противоречала на добрите нрави и е нищожна.

Настоящата инстанция счита, че е основателно твърдението в жалбата, с което се оспорва извода на заповедния съд за нищожност на договореното договорно възнаграждение/възнаградителна лихва/. Това е така, защото в конкретния случай е сложена за разглеждане договорна клауза на договор за кредит, предлаган от търговец по занятие и правилата на поведение на субектите на конкретното правоотношението се уреждат от специален закон, а именно – Законът за потребителския кредит. В разпоредбата на чл. 19, ал. 4 от него е предвидено, че: "Годишният процент на разходите не може да бъде по-висок от пет пъти размера на законната лихва по просрочени задължения в левове и във валута, определена с постановление на Министерския съвет на Република Б."

Цитираният законов текст е насочен към избягване на възлагането на несъразмерни тежести върху икономически по-слабата страна, по-точно върху потребителя, от страна на търговеца, който има възможност да се възползва от по-неблагоприятното положение на кредитополучателя. За да възприеме като законов критерий ГПР, законодателят е отчел, че размерът на договорената възнаградителна лихва за предоставяне на средства на потребителя, не винаги е меродавен, защото към него може да се насложат допълнителни разходи като такси, комисиони, други разноски и те на практика да увеличат кредитната тежест за кредитополучателя. Ето защо, за да бъде избегната подобна злоупотреба, законодателят е предвидил като критерий максимален размер на годишния процент на разходите по кредита и това е пределът, до който може да се зачете като непротиворечащо на морала и добрите нрави общото оскъпяване на кредитите. Законната лихва по реда на чл. 86, ал. 2 от ЗЗД се определя по следния начин: към основния лихвен процент на БНБ, плюс 10 пункта надбавка.

Основният лихвен процент /ОЛП/ на БНБ от 01.08.2015 г. до 01.01.2016 г. е бил – 0, 01% и от там нататък до сега е -0, 00%. При разпоредбата на чл. 19, ал. 4 ЗПК, съобразена с Постановление № 426 на МС от 18.12.2014 г. за определяне размера на законната лихва по просрочени парични задължения и размера на ОЛП на БНБ към датата на сключване на договора, се налага заключение, че договореният ГПР не надвишава 50%, ето защо е в рамките на допустимата граница. Затова и уговорена възнаградителна лихва в размер на 41,00 % и ГПР – 48,91 %, не противоречи на добрите нрави с оглед изложените по-горе съображения. Така както е договорена, тя е съобразена със законовите изисквания на чл.19, ал.4 ЗПК, с установените нравствено-етични правила на морала, като ограничаващи договорната свобода.

Следва да бъде издадена заповед за изпълнение и за сумата от 109,20 лева (сто и девет лева и двадесет стотинки) - неплатено договорно възнаграждение, дължимо за периода от 20.11.2021г. до 20.02.2022 г.

С оглед основателността на частната жалба жалбоподателят има право на съдебни разноски за въззивното производство, които ще бъдат уважени както следва - в размер на 15.00 лв. за държавна такса и 50.00 лв. – юрисконсултско възнаграждение.

Така мотивиран, Окръжен съд Б. на основание чл. 413, ал. 2 ГПК

ОПРЕДЕЛИ:

ОТМЕНЯ Разпореждане № 2288/27.08.2022 г. на Районен съд – Б. постановено по ч. гр. д. № 1795 по описа на съда за 2022 г., с което първоинстанционният съд е отхвърлил подаденото заявление на „П.К.Б“ ЕООД, с ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: гр. С., бул. „Б.“ № 49, бл.53 Е, вх. В, представлявано от С. Н. Н. Ц.Г.С, Я. К.Ч - управители срещу длъжника С. А. С., ЕГН ***, с настоящ адрес: гр. Б. ул. А. № 8А, ет. 4, ап. 18, в частта, в която се иска издаване на заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 410 ГПК за сумата от 109,20 лева (сто и девет лева и двадесет стотинки) - неплатено договорно възнаграждение по Договор за потребителски кредит № *** от 15.01.2020 г., дължимо за периода от 20.11.2021г. до 20.02.2022 г., като вместо него

ПОСТАНОВЯВА:

ДА СЕ ИЗДАДЕ заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 410 ГПК в полза на заявителя „П.К.Б“ ЕООД, с ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: гр. С., бул. „Б.“ № 49, бл.53 Е, вх. В, представлявано от С. Н., Ц.Г.С, Я. К.Ч - управители, срещу длъжника С. А. С., ЕГН ***, с настоящ адрес: гр. Б. ул. А. № 8А, ет. 4, ап. 18 , относно претендираното вземане за сумата от 109,20 лева (сто и девет лева и двадесет стотинки) - неплатено договорно възнаграждение, дължимо за периода от 20.11.2021г. до 20.02.2022 г..

ВРЪЩА делото на Районен съд – Б за издаване на заповед за изпълнение по чл. 410 ГПК съобразно настоящото определение.

Осъжда С. А. С., ЕГН ***, с настоящ адрес: гр. Б. ул. А. № 8А, ет. 4, ап. 18 да заплати на „П.К.Б“ ЕООД, с ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: гр. С., бул. „Б.“ № 49, бл.53 Е, вх. В, представлявано от С. Н., Ц.Г.С, Я. К.Ч – управители съдебни разноски за въззивното производство, в размер общо на 65.00 лв. – 15.00 лв. за държавна такса и 50.00 лв. – юрисконсултско възнаграждение.

В останалата отхвърлителна част, разпореждането не е обжалвано от заявителя.

Определението е окончателно и не подлежи на обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____